

Max Wolff is geboren in januari 1926 in Arnhem. Hij was de zoon van Bernard Mozes Wolff en Rosalia Israëls. Hij had twee zussen, Elisabeth (Elly) en Cato (Kitty). Ze woonden in een statig pand aan de Sweerts de Landasstraat 11 en waren welgesteld. Bernard Wolff was eigenaar van een groothandel in vee en vlees.

Max was lid van Scoutinggroep de Zijpse Trekkers in Arnhem, samen met klasgenoot en goede vriend Theo Cohen. De groep werd in 1934 opgericht en hun clubhuis stond aan de Trompetsteeg in Arnhem. Ook Bert en Hans Kuik waren hier scout en Gé Cohen, de broer van Theo, was hier Hopman.

In de vooroorlogse jaren had de familie al te maken met antisemitisme. Max kwam bijvoorbeeld niet door de ballotage van de Arnhemse hockey- en tennisvereniging.

Het gezin kreeg al snel na het begin van de oorlog te maken met maatregelen tegen de joden. Ze kregen minder bewegingsvrijheid en moesten een Jodenster gaan dragen. Joodse kinderen mogen niet meer naar reguliere scholen en ook Max gaat, samen Theo Cohen, naar het Joods Lyceum. In mei 1942 moesten ze hun huis verlaten. Hun huis ging dienen als hoofdkwartier en uitvalsbasis van de SS in Oost-

Nederland. Op Dolle Dinsdag, 4 september 1944, toen het Duitse front leek in te storten, blies de bezetter het huis op.

De familie besloot te proberen om naar Zwitserland te ontsnappen. Eerst zouden zijn zussen en zwager vertrekken vanuit hun huis in Oisterwijk, daarna zouden Max en zijn ouders volgen. Ze kwamen via omwegen terecht in Brussel en met hulp van het verzet. Zijn zussen en zwager werden bij de grens van Zwitserland gearresteerd, overgedragen aan de politie in Vichy Frankrijk en via een gevangenis bij Besançon en het kamp Drancy gedeporteerd naar vernietigingskamp Auschwitz waar ze werden vermoord.

Voor Max en zijn ouders werd het, door de veranderde situatie in Frankrijk, onmogelijk om nog illegaal de grens met Zwitserland te passeren. Via omwegen keerden ze terug naar België. Via vele onderduikadressen belandden Max en zijn ouders in de loop van 1943 voor langere tijd in een bank in Halle bij Brussel.

Max was achttien jaar geworden en hij wilde weg naar Normandië. Het Belgische verzet hielp hem over de grens en via een chaotische reis kwam hij aan in Normandië. Na een langdurige screening kon hij naar Groot-Brittannië. Na een korte training werd hij gedetacheerd bij een eenheid van de Royal Engineers om tolkwerkzaamheden te verrichten. Na de bevrijding van Zuid-Nederland vertrok Max Wolff begin november naar Heusden aan de Maas. Hij raakte actief betrokken bij Operatie Veritable, de verovering van het grondgebied tussen de rivieren de Roer en de Rijn. In de laatste oorlogsweken voerde Max Wolff met zijn eenheid nog een speciale opdracht uit. Hij bracht medische hulpgoederen naar het plaatsje Bergen-Belsen met het gelijknamige concentratiekamp, dat kort ervoor was bevrijd. Korte tijd later werd hij op eigen verzoek over geplaatst naar zijn geboorteplaats Arnhem. Hier ging hij deel uitmaken van de 37th Grave Concentration and Identification Unit. In de maanden die volgden was Max actief betrokken bij de aanleg van de oorlogsbegraafplaats van Oosterbeek en het bergen en herbegraven van geallieerde militairen die waren gesneuveld tijdens de slag om Arnhem.

Max werd onderscheiden met de Franse Légion d'Honneur.

Scouting De Zijpse Trekkers werkte sinds 1977 nauw samen en is in 1982 formeel samengegaan met de Louise de Colignygroep; de nieuwe naam werd Scouting ZT de Coligny. In 2005 is de groep opgeheven.

Meer informatie

[Padvindersgroepen van de NPV in het District Groot Arnhem – Geuzenarchief bol.com](#) | [De stille slag | 9789075879209](#) | [Margo Klijn](#) | [Boeken](#)
[Joods Monument Arnhem - Verhalen - Het oorlogsverhaal van Max Wolff](#)
[De mislukte vlucht van Sieg Kanstein en Elly en Kitty Wolff \(joodsmonument.nl\)](#)

Foto's:

Max Wolff voor het ouderlijk huis omstreeks 1938, op weg naar het scoutingkamp, foto collectie Max Wolff
Scoutinggroep de Zijpse Trekkers tijdens een uitstapje op 23 en 24 maart 1940. 3e van rechts Max Wolff. foto Collectie Airborne Museum Hartenstein.

Klassenfoto Joods lyceum half mei 1942, met Theo Cohen bovenste rij 4e van rechts en Max Wolff onderste rij 1e van rechts hurkend, collectie Max Wolff

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.